

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Defensor Redivivvs Seu De Sacrae Consistorialis Aulae Advocatorvm Origine, ac Munere

**De Rossi, Giuseppe Ortensio
De Rossi, Giacomo Gregorio**

Romae, 1657

Cap. II. De Habitu tam priuato, quam publico Aduocatorum Consistorialium

urn:nbn:de:hbz:466:1-10678

De Habitu tam priuato, quam
publico Aduocatorum
Consistorialium.

CAPVT SECUNDVM.

- 1 **T**oga vestis forensis Aduocatorum.
- 2 Aduocati dicuntur togati.
- 3 Aduocatus coram Iudice vestes talaris deferre debet.
- 4 Toga ethymologia.
- 5 Toga descriptio.
- 6 Toga vestienda modus.
- 7 Toga Aduocatorum Consistorialium descriptio.
- 8 Talis quis praesumitur, qualem
in-

in-

indicant vestes.

- 9 *Alexandri VII. decretum de habitu Aduocatorum Consistorialium.*
- 10 *Habitus Collegialis Aduocatorum Consistorialium descriptio.*
- 11 *Eorundem habitus in Coronatione Summi Pontificis.*

VOD vsus togæ olim esset in foro, non solum notat Budæus in *Pandectas ad l. sed etsi ff. de Iure Fisci part. 2. pag.*

155.

SECUNDVM. 65

155. vers. erat etiam, sed clarè
 probant verba *l. septimæ C. de
 Aduocat. diuers. Iudiciorum*, dum
 inquit. *Iisdem Priuilegijs, &
 iisdem Immunitatibus potiri to-
 gam Illustrissimæ per Illyricum
 Præfecturæ, quibus utitur toga
 per Orientem Prætorianæ sedis
 Excelsæ decernimus, vbi Brisso-
 nus, & Ioannes Calvinus in Le-
 xicon V. Togati il secondo in fine
 asserunt Togam * accipi pro ve-
 ste Forensi Aduocatorum. Bar-
 bosa verò in Collect. ad dictam
 l. septimam num. 3. ait Togam
 sumi pro Collegio Aduocato-
 rum eius fori; debebant enim
 Aduocati tempore patrocinijs
 esse togati, sicut testatur Guido
 Pancirolus in Thesouro var. le-*

E Etion.

Etion. lib. 1. cap. 12. de Toga Ci-
 uium Romanorum insigni ; Qua-
 2 re * Aduocati nuncupantur sim-
 plici nomine Togati in l. nemo
 16. C. de Episcop. audient. l. fin.
 C. de Postulando et. can. nemo 7.
 de Pœnitentia dist. 1. ibi. Nemo
 accedat ad Togatorum Consor-
 tium. in l. 3. ibi. Ne quis ex cor-
 pore Togatorum. l. Sancimus. 6.
 ibi. Nulla igitur Togatis inspe-
 Etio. l. cum aduocatio. 8. in princ.
 ibi. centumquingenta numero
 Togatorum, ac inferius ibi. Cum
 Comitua Consistoriana, omneque
 quod Togatis fori Celsitudinis
 tuæ. l. si quis. 9. ibi De Togatis
 fori Celsitudinis tuæ. l. nemini
 11. ibi. Filios autem Togatorum
 Excellentior tuæ, qui nunc cau-
 sas

*fas agunt, vel futuris temporibus actitauerint, & l. post duos. 15. ibi sexaginta quatuor Togatos C. de Aduocat. diuers. Iudicior. l. laudabile. 4. in fine ibi. Vel adhuc Aduocationis pro tempore peragentibus officium Togatis. l. per hanc legem. 7. ibi. fori tui culminis Togatorum Collegium. & vers. ibi. Nec nuncupationem Togati. & l. final. ibi super Togatis amplissima tua Sedis, ac propè finem ibi. Nec iterum Viris disertissimis Togatis eiusdem Sedis assistere C. de Aduocat. Diuers. Iudicum l. prope-
 randum 11. §. illo procul dubio ibi. disertissimis Togatis omnino prestandis C. de Iudicijs l. 3. ibi. vel Togatis fori cuiuscunque*

*Præfecturæ C. de sportulis. l. de-
 uotum. §. ibi. Quisquis admini-
 strator Togatus. C. De Metat. &
 Epidemat. lib. 12. Quod etiam
 ex Iuribus prædictis in Lexicon
 referunt Pratæius, & Calvinus V.
 Togati, & hinc apud Sidonium
 Apollinarem legitur, Togatus
 ordo Aduocatorum, & glos. in l.
 vnica V. fibulis. C. Nulli licere
 in frænis, & equestribus sellis
 &c. lib. 11. dixit quod Clamis
 est Militum: Purpura Regum:
 Stola Sacerdotum: Toga Aduo-
 catorum: Cuculla Monachorum;
 quæ verba repetunt Bald. in c.
 causam 14. num. 2. vers. Clamis
 de Probation. Chassan. in Cata-
 log. glorie Mundi parte 1. consi-
 der. 38. col. 8. vers. nota tamen.*

Ca

SECUNDVM. 69

Castaldus de Imperat. quest. 78.
num. 2, tract. tom. 16. fol. 63. à
tergo. Io. le Cirier De Primogen.
lib. 2. quest. 3. num. 21. vers.
etenim tract. tom. 10. parte 1.
fol. 43. à tergo, & Bobadilla Po-
liticor. tom. 1. lib. 1. cap. 3. n. 47.
vers. En esto del vestir.

Hinc Speculator. tit. de Ad-
uocat. §. sequitur videre, loquens
de Vestibus Aduocatorum ante
num. 1. dixit * Aduocatus coram 3
Iudice accedens ad Aduocationis
Officiū exercendum vestes Ta-
lares habebit suo officio congruen-
tes; quod docent etiam D. An-
toninus In summa parte 3. tit 6.
cap. 2. in princ. Io. Antonius de
Nigris In repetitione Extrauag.
Vnice, De Vita, & honestate Cle-

E 3 ri-

ricor. num. 471. Guliel. le Ro-
 uille De Iustitia, & Iniustitia
 lib. 3. cap. 5. num. 1. post medium
 vers. Aduocatus tract. tom. 1. fol.
 383. Iacob. Benius In Privileg.
 Iurisconsult. Priuil. x 1. Anton.
 Sola in Nouas Constitutiones Sa-
 baudie tit. 1. De Petitionibus glos.
 9. num. 4. ac tit. De forma proce-
 dendi in Causis appellationum
 glos. 4. num. 9. Io. de Deo De Do-
 ctrina Aduocatorum cap. 2. num.
 2. cum seqq. Ianus Langlæus Se-
 mestr. lib. 1. cap. 5. vers. illud
 autem, & Petrus Paulus Guaz-
 zinus ad Defensam Animarum
 lib. 1. de Aduocato Defens. 1.
 cap. 1. num. 6.

4 Toga verò *, cuius æthimo-
 logiam Pomponius in fine l. Tu-
 gu-

SECUNDVM. 71

guriū. 180. ff. de Verb. signif.
 sumit à tegendo, quod scilicet
 ea tegamur, & Cornutus in Sa-
 tyram. 5. Persii ait, ita dictam
 esse, quòd velamento suo cor-
 pus tegat, atque cooperiat; su-
 perinducitur imæ tunicæ, ve
 notant Budæus in Pandectas ad
 l. ultimam ff. de Senatoribus part.
 1. pag. 198. propè finem vers.
 Tunica, & Tiraq. in Annot. ad
 Alex. ab Alex. Dier. Gen. lib. 5.
 cap. 18. V. quæ quidem Tunica;
 ipsiusque togæ superioris, for-
 ma, & figura describitur à Quin-
 tiliano lib. xi. cap. 3. hisce ver-
 bis. Ipsam togam rotundam esse, 5
 & aptè cæsam velim, aliter enim
 multis modis fiet enormis. Pars
 eius prior medijs cruribus optime

B 4 ter-

terminatur, posterior eadem portione altiùs quàm cinctura: sinus decentissimus, si aliquando supra imam togam fuerit, nunquam certò sit inferior, & clarius à Cornuto dicta Satyra 5. ibi. est autem purum pallium forma rotunda, & fusiore, atque inundante sinu, & sub dextro veniens, super humerum sinistrum ponitur; vbi etiam subdit, mensura togæ iustæ senas vlnas habebat; quæ ex vtroque repetunt Franc. Hotoman. in Comment. Verb. Iur. V. toga dicta est à tegendo Prætæius, & Calvinus in lexicon eodem verbo, Itidemque Barbosa in Collect. ad dictam l. septimam num. 2. C. De Aduocat. Diuers. Iudicior. refert ex Guido

do

do Pancirolo, quod * Toga su- 6
per alias vestes induebatur, si-
nistrumque humerum tegebat,
& ante pectus dimissa fibula in
dextro humero necebat.

Quæ species superindumenti
adamussim congruit togæ su-
periori, quam Sacræ Consisto-
riæ Aulæ Aduocati semper, &
vbique deferunt super imam
Tunicam Talarem, præter-
quàm in functionibus Consisto-
rialibus, & Collegialibus, cum * 7
ea sit purum pallium forma ro-
tunda, & fusione aptè cæsa, li-
gaturæ loco solum immutato,
quia fibula sub gutture supra pe-
ctus colligatur, apertis hinc in-
de spatiis ad brachia exercenda
gratia commodioris, ac liberio-
ris

ris vsus. Quare Petrus Paulus Guazzinus *dicto lib. 1. defens. 1. cap. 1. num. 6. vers. unde*, testatur, quod Iurisconsulti Primarij, & Aduocati Consistoriales Romæ vtuntur Mantellina nigri coloris longa vsque ad talaria.

Cumque oboriretur confusio, si multis passim quid liceret, vt dicitur *in fine l. 3. grece C. De ijs qui ad Eccles. confug. vt vestis sit causa honoris*, maximè inter ignotos, iuxta illud *Hunc homines decorant, quem vestimenta decorant* teste lo. Ant. de Nigr. *In repet. d. Extrau. Vnic. num. 470. De Vit. & hon. Clericor.* ne amplius ex indistincta delatione habitus togati in Curia Ro.

SECUNDVM. 75

Romana detur ansa errandi in
distinguentis Aduocatis Con-
sistorialibus à cœteris Professo-
ribus Iuris, ac omnes præfer-
tim alienigenæ aduentantes ad
Vrbem sola illius delatione cer-
tò dignoscant qualitatẽ dese-
rentium, cum * talis quis præ- 8
sumatur, qualem indicant ve-
stes ab eo delatæ, sicut in pro-
posito arguunt Gul. le Rouille
De Iust. & Iniust. lib. 3. cap. 5.
num. 2. vers. nam talis tract.
tom. 1. fol. 383. Benedictus Ca-
pra *in repetitione Clementinæ si*
plures num. xi. De Præbend. &
Io. Anton. de Nigris in repeti-
tione dictæ Extrauagant. unica
num. 469, De vita, & honest.
Clericor. Sanctissimus D.N. Ale-
xan-

xan-

xander Papa Septimus summa prudentia, qua ultra morum candorem, ac vitæ integritatem, maximè pollet, lege * perpetuò valitura indulfit Collegio Aduocatorum Consistorialium delationem habitus prædicti priuatiuè quoad omnes alios, iussitque perpetuæ memoriæ gratia eiusmodi indultum describi inter Acta Congregationis Sacrorum Rituum, cui propterea dictum Collegium se plurimum debere profiteretur, vt vestium quoque speciali distinctione impofterum distinguantur à reliquis, sicut hactenus, re, & nomine distincti fuerunt; non enim hoc est pompositare, sed summa ratione tueri dignità.

tatem, quam obtinet à Sede Apostolica, vt illa singulis intuentibus appareat etiam per talem incessum togatum, prout in his ferè terminis arguit glos. in c. vt apostolicæ 6. V. dignitatem ante finem vers. & nota De Priuileg. in 6.

Habent * quoque Aduocati 9
 Consistoriales habitum proprium, nempè paludamentum violaceum cum ornamentis, & confutionibus purpureis, quo vtuntur in Consistorijs tam publicis, quàm secretis, in Conciliis Generalibus, Capellis, Processionibus & Equitationibus Pontificijs, tam præsentem, quàm absentem Romano Pontifice, in disputationibus Auditorum

rum Rotæ, ac propriis, cœterisque omnibus actibus, in quibus collegialiter interuenire solent, idest vestem lanceam violaceam caudatam, ac vndique confutam, apertamque dumtaxat à capite, vt inde possit indui, & ab vtraque parte sub humeris, gratia exerendi brachia cum fasciis olofericis purpureis, tam intùs, quàm in marginibus triplicis aperturæ, quarum superior paruula fibula colligatur, & Caputium eiusdem materiæ violacæ cum interiori tegumento oloferico purpureo, cui hyberno tempore superimponuntur pelles candidæ variorum; nam in Consistoriis, Capellis, cœterisque
fun-

SECUNDVM. 79

functionibus Pontificiis huius-
modi Caputium inuersum in
ea parte, qua adsunt pelles, ac
tegumentum olofericum, cir-
cumuoluitur collo, adeo vt e-
tiam pectus, ac tergum coope-
riat, quod pariter asseritur in
Cœremoniali Romano *lib. 3.*
sect. 3. cap. 3. De Auditore, &
Correctore ibi. Aduocati vestibus
&c. fol. 135. & lib. 1. sect. 4.
cap. 4. Processio Pontificis, &
Cæsaris per Urbem fol. 27. &
sect. 12. cap. 1. Ordo quomodo
Papa equitat in Pontificalibus
vers. Aduocati fol. 50. à tergo;
In aliis verò functionibus, siue
publicis, siue priuatis, quibus
Collegialiter intersunt, dictum
Caputium non apertum, sed
clau-

Clausum imponitur vtrique humero, & fibula nequitur super pectus, ita tamen, vt breuior pars illius sit à dexteris, longior à sinistris, cuius habitus etiam meminit Cohellius *de Notitia Cardinalatus*, cap. 65. pag. 273. *sub vers. quibus addè.*

Notandum tamen erit Primò, quòd si Aduocati associentur Papam non equitantem in Pontificalibus, deferunt eundem habitum cum caputiis non apertis super humerum sinistrum, vt legitur in eodem *Cœremoniali dicto lib. 1. sect. 12. cap. 2. ordo cum Papa equitat ad aliquam Ecclesiam religionis gratia, siue ad alium locum, & non in Pontificalibus fol. 51. Verùm hoc*

SECUNDVM. 81

hoc nunquam hac ætate vsurpatum fuisse vidi.

Secundò. Quòd * in Corona- 1 1
tione Summi Pontificis super
dictas vestes violaceas habent
pluuiale cum apertura super hu-
merum dexterum, & almu-
tiam super sinistrum, quo e-
tiam induci laudes faciunt ei-
dem Pontifici in Confessione
propè corpora Apostolorum v-
nà cum Priore Cardinalium,
Diaconorum, Subdiaconis, &
Auditoribus Rotæ, sicut habe-
tur dicto Cœremoniali *lib. 1.*
sect. 2. fol. 13. à tergo vers. Se-
cretarij, & Aduocati iuncto folio
16. à tergo vers. dictis orationi-
bus, & in Pontificali Romano
tit. De consecratione, & Corona-
F tio-

tionē fol. 45. col. 2. eodem vers.,
idque etiam hodie inconcussè
seruatur.

Tertiò. Quòd in Processio-
ne ad Ecclesiam Lateranensem
dictum Coeremoniale in preci-
tata sect. 2. fol. 16. à tergo & Pon-
tificale titulo De Processione ad
Lateranum fol. 48. à tergo col. 2.
post medium vers. & post eos, re-
stantur Aduocatos equitare cùm
almutiis, verùm hoc minimè
obseruatum vidimus, cum Ad-
uocati semper equitauerint de-
ferentes solum Caputium in-
uersum circa collum sine al-
mutijs.